



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 272/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Kočkom, Timonova 13, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 3 Cb 157/2015 z 12. marca 2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 3 Cb 157/2015 z 28. februára 2019 a im predchádzajúcim postupom a takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich

základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Cb 157/2015 z 12. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ alebo „uznesenie z 12. marca 2019“) v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Cb 157/2015 z 28. februára 2019 (ďalej len „uznesenie z 28. februára 2019“), ako aj im predchádzajúcim postupom.

2. Sťažovateľka uviedla, že okresný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom vydal uznesenie z 28. februára 2019, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanému:

- trovy prvoinštančného konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 3 700,46 eur,
- trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 2 363,93 eur,
- trovy dovolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 591,26 eur.

3. Žalovaný podal 4. marca 2019 proti predmetnému uzneseniu sťažnosť, v ktorej namietal, že mu okresný súd nepriznal náhradu zaplateného súdneho poplatku za odpor vo výške 840 eur a za vzájomný návrh vo výške 1 680 eur.

4. Uznesenie z 28. februára 2019 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 1. marca 2019 a sťažnosť proti uvedenému uzneseniu podaná sťažovateľkou podľa § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku bola okresnému súdu doručená 15. marca 2019.

5. Okresný súd obsadený sudcom následne vydal napadnuté uznesenie, ktorým zmenil uznesenie z 28. februára 2018 tak, že sťažovateľke ako žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému:

- trovy prvoinštančného konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 3 700,46 eur a zo zaplatených súdnych poplatkov spolu vo výške 2 520 eur,

- trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 2 363,93 eur,

- trovy dovolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 591,26 eur.

6. Okresný súd teda rozhodol uznesením z 12. marca 2019, teda ešte pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie sťažnosti sťažovateľke. Koniec pätnásťdňovej lehoty na podanie sťažnosti sťažovateľkou počítanej od 1. marca 2019, t. j. od doručenia uznesenia z 28. februára 2019, pripadol až na 18. marec 2019. Okresný súd sa tak zaoberal iba sťažnosťou žalovaného zo 4. marca 2019, a nie aj včas podanou sťažnosťou sťažovateľky zo 14. marca 2019. Proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

7. Vydaním napadnutého uznesenia tak došlo podľa sťažovateľky nielen k odňatiu jej možnosti konať pred súdom, a to najmä pokiaľ ide o možnosť brániť sa proti priznanej výške trov konania, ale aj k porušeniu princípov dvojinstančnosti súdneho konania, k zvýhodneniu postavenia žalovaného a k znevýhodneniu postavenia sťažovateľky, a teda k porušeniu princípu rovnosti strán a zbrani v súdnom konaní, keď sa okresný súd zaoberal iba sťažnosťou žalovaného.

8. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil skoršie uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom tak, že žalovanému priznal aj náhradu trov za zaplatené súdne poplatky za podaný odpor a za vzájomný návrh spolu vo výške 2 520 eur, teda vyhovel sťažnosti podanej žalovaným. Ako to z obsahu samotnej sťažnosti žalovaného a aj zo záznamov o zložení súdnych poplatkov vyplýva, oba tieto súdne poplatky žalovaný zaplatil až 4. marca 2019, t. j. až v deň podania sťažnosti. V čase vydania rozhodnutia okresného súdu z 28. februára 2019 žiaden súdny poplatok zo strany žalovaného uhradený nebol, a teda súd mu jeho náhradu ani nemohol priznať, keďže je možné priznať iba náhradu za vynaložené trovy, a teda za zaplatený súdny poplatok. Napadnutým uznesením tak okresný súd priznal žalovanému aj náhradu takých trov konania, ktoré v čase vydania uznesenia z 28. februára 2019 nielenže neboli preukázané, ale neboli ani vynaložené, čím došlo nielen k svojvoľnému konaniu okresného súdu v rozpore s Civilným sporovým

poriadkom, ako aj k zvýhodneniu postavenia žalovaného, a teda k porušeniu princípu rovnosti strán a zbraní v súdnom konaní. Tento zásah je umocnený skutočnosťou, že sťažovateľka sa proti tomuto zásahu nemôže nijako brániť.

9. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd nepostupoval správne, keď zmenil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom a nahradil ho novým uznesením vydaným sudcom v konaní podľa § 248 a nasl. Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie mal v predmetnej veci postupovať v zmysle § 225 Civilného sporového poriadku a obsadený vyšším súdnym úradníkom vydať dopĺňacie uznesenie v konaní podľa § 225 a nasl. Civilného sporového poriadku. Postupom okresného súdu došlo k odňatiu možnosti sťažovateľky konať pred súdom a k porušeniu princípu dvojinštančnosti súdneho konania. V prípade vydania dopĺňacieho uznesenia by bola proti nemu prípustná sťažnosť, avšak proti napadnutému uzneseniu obsadeného sudcom odvolanie nie je prípustné. Týmto postupom súdu došlo aj k zvýhodneniu postavenia žalovaného a k znevýhodneniu postavenia sťažovateľky, a teda k porušeniu princípu rovnosti strán a zbraní v súdnom konaní.

10. Sťažovateľka tiež namietala, že okresný súd jej napadnutým uznesením uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania aj za také úkony právnej pomoci, ktoré neboli odôvodnené, ktoré neboli vynaložené účelne a ktoré nevznikli v súvislosti s bránením práv žalovaného.

11. V sťažnosti, ktorú sťažovateľka podala proti uzneseniu z 28. februára 2019, namietala, že toto uznesenie neobsahuje náležitosti podľa § 236 a § 251 Civilného sporového poriadku, keď jeho odôvodnenie nie je dostatočné, pokiaľ ide o trovy konania, ktorými sú iba preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Pokiaľ okresný súd uznesením z 12. marca 2019 zmenil uznesenie z 28. februára 2019, sťažovateľka namieta, že ani toto uznesenie nie je dostatočne odôvodnené a nemá náležitosti podľa § 236 a § 251 Civilného sporového poriadku, pokiaľ ide o priznanú náhradu trov právneho zastúpenia žalovaného za úkony právnej pomoci v prvoinštančnom, odvolacom a dovolacom konaní, a preto

ho považuje aj za nepreskúmateľné a nepresvedčivé, čím došlo k zásahu do základného práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

12. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

*„1. Právoplatným Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa z 12.3.2019, sp. zn. 3Cb/157/2015 - 244 v spojení s Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa z 28.2.2019, sp. zn. 3Cb/157/2015 - 234, a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, boli porušené základné práva sťažovateľa:*

*- na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,*

*- na rovnaké postavenie v súdnom konaní a na rovnosť zbraní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.*

*2. Uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa z 12.3.2019, sp. zn. 3Cb/157/2015 - 244 v spojení s Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa z 28.2.2019, sp. zn. 3Cb/157/2015 - 234, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“*

13. Z vyžiadaného spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 3 Cb 157/2015 ústavný súd zistil, že uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom z 28. februára 2019 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 1. marca 2019 a sťažnosť sťažovateľky proti nemu bola doručená okresnému súdu 15. marca 2019, teda v zákonom ustanovenej pätnásťdňovej lehote. Okresný súd rozhodol o sťažnosti podanej žalovaným uznesením z 12. marca 2019 a následne rozhodol aj o sťažnosti sťažovateľky uznesením zo 7. mája 2019 tak, že ju zamietol. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu z 12. marca 2019 odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté.

## II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

16. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

18. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného

práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu z 12. marca 2019 vydaným sudcom v spojení s uznesením z 28. februára 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom a im predchádzajúcim postupom, ktorými bola sťažovateľka zaviazaná na úhradu trov konania. Najpodstatnejšia námietka sťažovateľky vyplývajúca z ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdení, že sudca okresného súdu zmenil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom na základe dôvodov uvedených v sťažnosti podanej žalovaným bez toho, aby zohľadnil námietky sťažovateľky doručené po vydaní napadnutého uznesenia, ale v zákonom ustanovenej lehote. Napadnuté uznesenie je podľa sťažovateľky tiež neodôvodnené a arbitrárne.

20. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

21. Z pohľadu ústavného súdu je potrebné skonštatovať, že okresný súd napadnutým uznesením skutočne nezohľadnil argumentáciu sťažovateľky uvedenú v sťažnosti doručenej okresnému súdu 15. marca 2019, teda až po vydaní napadnutého uznesenia, keďže ju v čase vydania tohto rozhodnutia objektívne nemal k dispozícii. Okresný súd tak rozhodol o sťažnosti žalovaného proti uzneseniu o trovách konania vydanému vyšším súdnym úradníkom procesne neštandardne, ešte pred uplynutím lehoty na podanie opravného prostriedku sťažovateľke v procesnom postavení žalobcu. Ústavný súd v danej veci považuje za rozhodujúce, že okresný súd následne svoj procesný postup konvalidoval, keď o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom rozhodol samostatným uznesením zo 7. mája 2019, ktorým jej sťažnosť zamietol. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci sťažovateľky nepostupoval arbitrárne (i keď neefektívne), rešpektoval zmysel a účel ustanovení Civilného sporového poriadku v takom

rozsahu, aby boli zachované označené práva sťažovateľky, najmä ňou akcentované základné právo na rovnosť účastníkov konania a základné právo na súdnu ochranu.

22. Ústavný súd považoval v danej veci za relevantnú aj okolnosť, že jediným predmetom napadnutého uznesenia bola výlučne otázka výšky trov konania – t. j. išlo o otázku akcesorickú, ktorá priamo nesúvisela s konaním vo veci samej. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru týkajúcu sa rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania, podľa ktorej vo všeobecnosti platí, že pochybenia pri rozhodovaní o trovách konania spravidla nedosahujú samy osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo, a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014). Pre intervenciu ústavného súdu je takto v takýchto prípadoch nevyhnutná zvýšená intenzita namietaného porušenia označených práv.

23. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie označených práv ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením označených práv. Ústavný súd tak rozhodol najmä s prihliadnutím na neskoršie uznesenie okresného súdu zo 7. mája 2019, ktorým bolo rozhodnuté o námietkach sťažovateľky. Keďže predmetné rozhodnutie okresného súdu nebolo sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti namietané, ústavný súd nemohol pristúpiť k posúdeniu jeho ústavnej udržateľnosti.

24. Zo súdneho spisu tiež vyplynulo, že sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu odvolanie. Keďže proti uzneseniu súdu prvej inštancie o výške trov konania nie je možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok v zmysle § 357 písm. m) Civilného sporového poriadku, čo vyplýva z § 355 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 357 Civilného sporového poriadku, ústavný súd na podané odvolanie neprihliadol napriek skutočnosti, že odvolací súd o odvolaní sťažovateľky dosiaľ nerozhodol. Neprípustnosť odvolania znamená, že zákon vylučuje možnosť napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie riadnym opravným prostriedkom a odvolací súd musí také odvolanie odmietnuť podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku ako neprípustné.

25. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2019